

Konference

Biopaliva ve střední a východní Evropě

CONFERENCE: BIOFUELS IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE

Martin Kolář, Jakub Hradiský – Cukrovary a lihovary TTD, a. s.

V pořadí již třetí konference, pořádaná tradičně společností F. O. Licht, se letos uskutečnila v Budapešti v Maďarsku, a to ve dnech 21. až 22. dubna 2009. K řečníkům, kteří prezentovali své poznatky a názory nad aktuálním stavem biopaliv ve střední a východní Evropě, mj. patřili Mateusz Pisarek z Polska, Rob Vierhaut z Belgie a Josef Popp z Maďarska, jejichž referáty stručně představujeme.

Mateusz Pisarek (Wratislavia-Bio, Polsko)

Mateusz Pisarek v úvodu svého vystoupení představil svou mateřskou společnost, která vyrábí jak bioetanol, tak i biodiesel a patří tak mezi přední polské výrobce biopaliv. Součástí jeho prezentace byla i otázka legislativy a představení národních cílů, které se Polsko rozhodlo naplnit (tab. I.).

Stojí jistě za povšimnutí, že v Polsku byl přijat zákon stanovující, že minimálně 75 % vstupní suroviny pro výrobu biopaliv musí být původem ze země EU. V Polsku jsou již zavedeny normy na B5, B20, B100 a E85. V roce 2008 bylo celkem v Polsku vyrobeno 86 954 t bioetanolu a 230 346 t MEŘO. Očekává se, že s rozvojem biopaliv poroste i jejich spotřeba. Dle provedených propočtů by domácí poptávka měla v roce 2010 dosáhnout 399 tis. t bioetanolu a 719 tis. t MEŘO.

Rob Vierhaut (generální sekretář eBIO, Belgie)

Organizace eBio je evropské neziskové průmyslové sdružení starající se o produkci a využití bioetanolu v Evropské unii. Bylo založeno šesti významnými producenty lihu v květnu 2005, přičemž dnes má už více než šedesát členů. Proto v současnosti zastupuje eBio většinu výrobců bioetanolu, což zahrnuje prakticky všechny leadery trhu s bioetanolem v EU. Mezi hlavní témata, která z pohledu přednášejícího ovlivňují rozvoj trhu s biopalivy v Evropské unii (obr. 1., obr. 2.), patří především cena vstupních surovin a jejich dostupnost pro výrobu biopaliv, implementace nařízení pro obnovitelné zdroje energie, konzistentní národní politika pro biopaliva a související předpisy, kritéria udržitelnosti, standardy kvality paliva, dovozní cla a spotřební daň.

Tab. I. Národní cíle v přimíchávání v Polsku

Složka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Podíl biosložek v palivech (%)					
FAME	3,45	4,6	5,75	6,20	6,65	7,10
bioetanol	3,45	4,6	5,75	6,20	6,65	7,10

FAME – metylestery mastných kyselin

zdroj: Wratislavia-Bio

Rob Vierhaut ve své přednášce rovněž porovnal aktuální přístup největších evropských producentů a spotřebitelů biopaliv:

Německá biopalivová politika

V Německu je zavedeno povinné využívání biopaliv. Národní kvóta je ambicióznější, než cíl Evropské unie pro rok 2010, a je rozlišena podle jednotlivých druhů biopaliv. Za nesplnění cíle hrozí vysoké pokuty. V Německu platí rovněž plně osvobození od daně pro palivo E85 a pro paliva 2. generace. Částečné osvobození je i pro B100. Použití ethanolu do paliv se omezuje jen na čistý líh (pozn. čímž je chráněn trh před nadměrnými dovozy ethanolu ze zemí jako je Brazílie, či Pákistán). Systém je díky jakostní normě a vysokým finančním postihům úspěšný, zatím je méně úspěšný pro palivo B100.

Francouzská biopalivová politika

Národní kvóta, stejně jako v případě Německa, je ambicióznější než cíl Evropské unie pro rok 2010 s tím rozdílem, že ve Francii není přimíchávání povinné. Je uplatněno snížení spotřební daně pro biosložku obsaženou v palivu nebo platba 160 mil. EUR za každé přimíchané procento. Finanční postih za každé nepřimíchané procento v případě, že objem přimíchané biosložky je menší než národní kvóta, je 450 mil. EUR. Producenti mohou bioetanol nakupovat pouze od vládou určených výrobců. Velkou propagací má E85 (rozvoj sítě čerpacích stanic). Ve Francii existuje největší evropský trh s biopalivy i přesto, že finanční pokuta není dostatečně velká a trh není příliš otevřený.

Politika biopaliv ve Velké Británii

Využívání biopaliv je povinné, ale kvóta je nižší, než cíl EU pro rok 2010. Dodavatelé pohonných hmot musí každoročně předkládat potvrzení o snížení emisí CO₂ a o udržitelnosti biopaliv. Je uplatňován finanční stimul v kombinaci s postihem. Pro paliva je povoleno užít denaturovaný ethanol (z čehož plyne nižší dovozní clo a nadměrné dovozy bioetanolu z Brazílie). Britský model není tak ambiciózní jako modely v jiných zemích EU, a to především kvůli obavě o dlouhodobou udržitelnost biopaliv. Finanční postihy nejsou dostatečně vysoké, dochází k velkým dovozům lihu z Brazílie, nízký přístup na trh mají výrobci z EU.

Švédská biopalivová politika

Používání biopaliv není povinné, ale vláda biopaliva podporuje například osvobozením od spotřební daně a dalšími daňovými

zákony na podporu FFV aut. V roce 2009 nabízí palivo E85 již více než 60 % švédských čerpacích stanic. Propaguje se použití paliva E95 ve veřejné dopravě (autobusy). Bioetanol pro vysokoprocentní směsi E85 a E95 je klasifikován jako chemická substance, díky čemuž má velmi nízké dovozní clo. Švédsko je první zemí EU-27, která dosáhla naplnění normy pěti procent biosložky. Zároveň je úspěšně rozvíjen trh s palivem E85, který je podporován dotacemi.

Josef Popp (Research Institute for Agricultural Economics, Maďarsko)

Aktuální zpracovatelská kapacita v Maďarsku se pohybuje kolem 250 mil. l.rok⁻¹. Tato kapacita je využita v současnosti pouze na 50 %, základní surovinou pro výrobu ethanolu je především kukuřice. V Maďarsku bylo užito v roce 2008 zhruba 90 mil. l ethanolu, který je do země dovážen především ze Slovenska. Z pohledu legislativy je v současnosti spotřební daň snížena u benzínu, který obsahuje min. 4,4 % bioetanolu. Existuje rovněž daňové zvýhodnění paliva E85 a již asi 60 čerpacích stanic prodává E85. Dle odhadu bude v Maďarsku zpracovatelská kapacita v roce 2012 maximálně 450 mil. l bioetanolu. Maďarsko disponuje relativně obrovským přebytkem obilovin 6–8 mil. t (převážně kukuřice). Živočišná výroba podobně jako v okolních zemích v Maďarsku klesá a mezinárodní konkurence na trhu s obilovinami zvyšuje dopravní rádius až na 500–1000 km. Zvyšující se výroba bioetanolu v Maďarsku nebo v okolních státech znamená vynikající možnost využití maďarské produkce obilovin, především kukuřice. Jak Josef Popp závěrem konstatoval, nově rozvíjející se bioetanolový obor je závislý na politických rozhodnutích. Je nezbytné i dále pokračovat již v započatém úsilí se zřetelem na potravinovou a energetickou bezpečnost a s ohledem na životní prostředí.

Souhrn

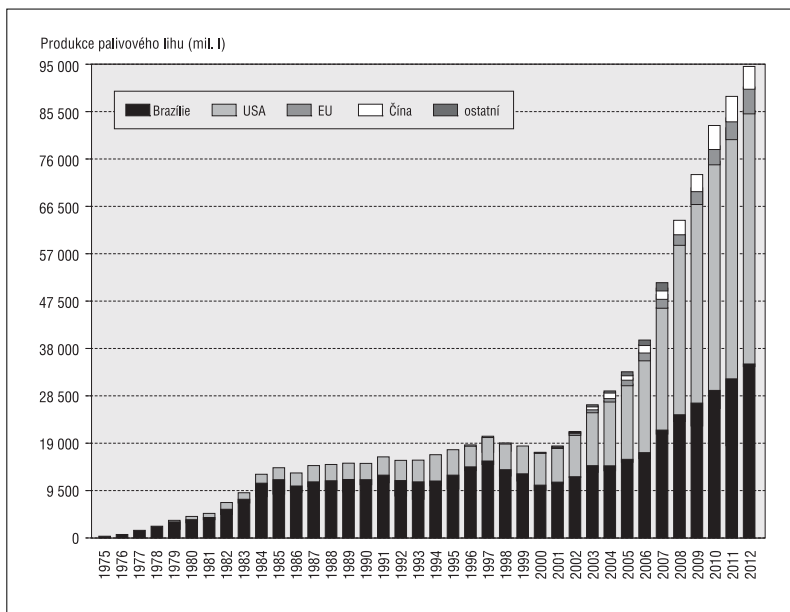
Již třetí ročník mezinárodní konference věnované biopalivům, kterou tradičně pořádá společnost F. O. Licht, se konal ve dnech 21. až 22. dubna, tentokrát v Budapešti. Mezi řečníky byl mimo jiné zástupce polské společnosti Wratlavia-Bio Mateusz Pisarek, generální sekretář neziskové organizace eBio Rob Vierhout z Belgie nebo Josef Popp z budapeštského Research Institute for Agricultural Economics.

Klíčová slova: biopaliva, bioetanol, střední a východní Evropa.

Kolář M., Hradiský J.: Conference: Biofuels in Central and Eastern Europe

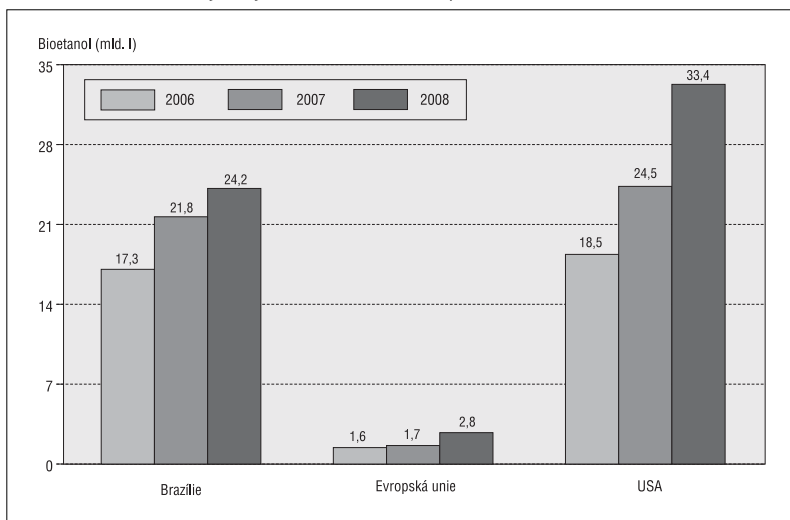
This time in Budapest, from 21.–22. April, was held third year of international conference about biofuels called Biofuels in Central

Obr. 1. Světová produkce lihu pro pohonné hmoty (1975 až výhled 2012)

zdroj: F. O. Licht, eBio

Obr. 2. Porovnání výroby bioetanolu v Evropě, Brazílii a USA

zdroj: eBio, F. O. Licht, IEA

and Eastern Europe. Conference is traditionally hold by company F. O. Licht. Between speakers was for example Mateusz Pisarek from Polish company Wratlavia-Bio, general secretary of non-profit organization eBio Rob Vierhout from Belgium or Josef Popp from Budapest Research Institute for Agricultural Economics.

Key words: biofuels, bioethanol, Central and Eastern Europe, international conference.

Kontaktní adresa – Contact address:

Ing. Martin Kolář, Ph. D., Cukrovary a lihovary TTD, a. s., Palackého nám. 1, 294 41 Dobruška, Česká republika, e-mail: m.kolar@ttdcukrovary.cz